

RECENSION

Ariane Labeled och Evangelia Randou i *Attenberg*

Attenberg

Originaltitel Attenberg
Svensk titel Attenberg
Regi Athina Rachel Tsangari
Manus Athina Rachel Tsangari
Producent Maria Hatzakou, Giorgos Lanthimos m fl.
Foto Thimios Bakatakis
Roller Ariane Labeled, Evangelia Randou, Vangelis Mourikis, Giorgos Lanthimos, m fl.
Grekland 2010
Längd 1 tim 32 min
Distributör TriArt Film AB

På ytan handlar Athina Rachel Tsangaris lysande *Attenberg* om sex, död och modernism. Alltså i princip ingredienserna i allas liv. Modernismen är det som händer runt omkring oss i form av fysiska byggnader, livet vi är stöpta i och som får vår vardag att lunka framåt. Fadern och arkitekten i filmen beklagar sig över Grekland som "ett land som hoppade över industrialismen helt och hållet och gick från att vara fåraherdar till småborgerliga modernister".

Marina är 23 år och bor med sin far som tynar bort i cancer. Platsen är en sömning grekisk småstad, eller snarare spökstad som verkar ha anammats tomheten från Michelangelo Antonionis *Den röda öknen* (Il deserto rosso, 1964). Hennes sexuella uppvaknande krockar med insikten om att hon snart blir lämnad ensam. Hon känner både äckel och nyfikenhet inför den oundvikliga kroppsak-

tiviteten. Marinas bästa vän Bella är motsatsen i form av den uttalat promiskuösa och experimenterande fresterskan.

Öppningsscenen är förmodligen årets filmkyss. Bella ska visa Marina hur man gör och rullar runt tungan i sin väns mun (Hur känns det? Som en snigell!).

Effekten blir den motsatta och vännerna börjar istället skämtsamt morra på varandra som två skrämnda djur.

Människors beteende som närbesläktat med djuren går över huvud taget som en röd tråd i filmen. Titeln *Attenberg* är en felsägning från Bella när hon ska uttala naturfilms-ikonen David Attenboroughs namn. Marina och hennes far har snabba ordlekar med varandra som mynnar ut i apliknande vrål och manér. Charles Darwin ler säkert i sin grav.

Attenbergs stilistiska uppbyggnad är som en hop tablåer staplade på varandra där färgkoder och en lek med ljussättning är lika viktig som de dämpade relationerna. Det finns liksom en värme i det distanserade anslaget som är svår att sätta fingret på. Tsangari har också inspirerats av det klassiska grekiska dramat med pauser. Här blir det en komisk balans där flickorna imiterar Monty Pythons silly walks, pratar sex eller mimar till Francois Hardy-sånger.

Tsangari och fotografen Thimios Bakatakis dröjande, tystlåtna bildspråk är spontant samtidigt som den visar upp en stramt konstnärlig ambition. Det är nästan ironiskt i sin kylighet, men blir aldrig en gimmick. Snarare unikt och rörande vackert.

Tillsammans med filmkollegan Giorgos Lanthimos (som även dyker upp i en biroll här) och hans festivalvinnare *Dogtooth* (2009) har Tsangari fortsatt en glädjande trend från ett filmland som verkar vitalt trots en budget som kryper på knäna.

Fredrik Söderlund

FILMRUTAN